

I

(Legislativní akty)

NAŘÍZENÍ

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2017/1563

ze dne 13. září 2017

o přeshraniční výměně formátově přístupných rozmnoženin některých děl a jiných předmětů chráněných autorským právem a právy s ním souvisejícími mezi Unií a třetími zeměmi ve prospěch osob nevidomých, osob se zrakovým postižením nebo osob s jinými poruchami čtení

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 114 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

v souladu s řádným legislativním postupem ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dne 30. dubna 2014 ⁽³⁾ byla jménem Unie podepsána Marrákešská smlouva o usnadnění přístupu k publikovaným dílům nevidomým a zrakově postiženým osobám či osobám s jinými poruchami čtení (dále jen „Marrákešská smlouva“). Vyžaduje, aby smluvní strany umožnily výjimky nebo omezení týkající se autorských práv a práv s nimi souvisejících pro zhotovování a šíření formátově přístupných rozmnoženin některých děl a jiných předmětů ochrany a pro přeshraniční výměnu těchto rozmnoženin.
- (2) Oprávněnými příjemci, na které se vztahuje Marrákešská smlouva, jsou osoby nevidomé, osoby se zrakovým postižením, jejichž zdravotní stav nelze zlepšit tak, aby jejich zrak znovu fungoval v podstatě stejně jako u osob, které takové postižení nemají, osoby, které mají poruchu vnímání či čtení, včetně dyslexie, nebo jakoukoli jinou poruchu učení, která jim neumožňuje číst tištěná díla v podstatě stejným způsobem jako osobám bez postižení, a osoby, které nejsou kvůli tělesnému postižení schopny držet knihu či s ní manipulovat nebo zaostřit zrak či pohybovat očima v míře, která je normálně přijatelná pro čtení, a to za předpokladu, že v důsledku takových postižení či poruch tyto osoby nejsou schopny číst tištěná díla v podstatě stejným způsobem jako osoby bez takových poruch či postižení.
- (3) Osoby, které jsou nevidomé, osoby se zrakovým postižením nebo osoby, které mají jiné poruchy čtení, se nadále vyrovnávají s mnoha překážkami v přístupu ke knihám a dalším tištěným materiálům chráněným autorským právem a právy s ním souvisejícími. Potřeba zvýšit počet děl a jiných předmětů ochrany ve formátech přístupných uvedeným osobám a výrazně zlepšit jejich oběh a šíření byla uznána na mezinárodní úrovni.

⁽¹⁾ Stanovisko ze dne 5. července 2017 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

⁽²⁾ Postoj Evropského parlamentu ze dne 6. července 2017 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 17. července 2017.

⁽³⁾ Rozhodnutí Rady 2014/221/EU ze dne 14. dubna 2014 o podpisu jménem Evropské unie Marrákešské smlouvy o usnadnění přístupu k publikovaným dílům nevidomým a zrakově postiženým osobám či osobám s jinými poruchami čtení (Úř. věst. L 115, 17.4.2014, s. 1).

- (4) Podle posudku Soudního dvora Evropské unie 3/15 ⁽¹⁾ bude nutné výjimku či omezení týkající se autorských práv a práv s nimi souvisejících pro zhotovování a šíření formátově přístupných rozmnoženin některých děl a jiných předmětů ochrany stanovenou v Marrákešské smlouvě provést v rámci oblasti harmonizované směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ⁽²⁾. Totéž platí pro režimy vývozu a dovozu stanovené uvedenou smlouvou v rozsahu, v němž je jejich smyslem v konečném důsledku dovolit na území smluvní strany sdělování veřejnosti nebo rozšiřování formátově přístupných rozmnoženin některých autorských děl a jiných předmětů ochrany publikovaných na území jiné smluvní strany bez získání svolení nositelů práv.
- (5) Cílem směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1564 ⁽³⁾ je provádění závazků, které má Unie plnit podle Marrákešské smlouvy, aby se zlepšila dostupnost formátově přístupných rozmnoženin oprávněným příjemcům ve všech členských státech Unie a oběh uvedených formátově přístupných rozmnoženin v rámci vnitřního trhu, a směrnice vyžaduje, aby členské státy zavedly povinnou výjimku z některých práv nositelů autorských práv, která jsou harmonizována prostřednictvím práva Unie. Cílem tohoto nařízení je provést závazky podle Marrákešské smlouvy, pokud jde o vývoz a dovoz formátově přístupných rozmnoženin pro nekomerční účely ve prospěch oprávněných příjemců mezi Unii a třetími zeměmi, které jsou smluvními stranami Marrákešské smlouvy, a stanovit pro takový vývoz a dovoz jednotným způsobem podmínky v oblasti harmonizované směrnicí 2001/29/ES a směrnicí (EU) 2017/1564 s cílem zajistit, aby tato opatření byla uplatňována jednotně na celém vnitřním trhu a nenarušovala harmonizaci výlučných práv a výjimek stanovených v uvedených směrnicích.
- (6) Nařízení by mělo zajistit, aby rozmnoženiny knih v přístupném formátu včetně e-knih, odborných periodik, novin, časopisů a jiných druhů písemností, notových zápisů včetně partitur a dalších tištěných materiálů, včetně digitálního či analogového zvukového formátu, jež byly vytvořeny v kterémkoli členském státě v souladu s vnitrostátními předpisy přijatými na základě směrnice (EU) 2017/1564, mohly být rozšiřovány nebo zpřístupňovány oprávněným příjemcům nebo autorizovaným subjektům, jak je stanoveno v Marrákešské smlouvě, ve třetích zemích, které jsou smluvními stranami Marrákešské smlouvy. K přístupnému formátu patří například Braillovo písmo, zvětšené písmo, upravené e-knihy, audioknihy a rozhlasové vysílání. Vzhledem k nekomerční povaze cíle Marrákešské smlouvy ⁽⁴⁾ by rozšiřování, sdělování veřejnosti nebo zpřístupňování formátově přístupných rozmnoženin, nevidomým osobám, osobám se zrakovým postižením, či osobám s jinými poruchami čtení nebo autorizovaným subjektům ve třetí zemi mělo být prováděno pouze na neziskovém základě autorizovanými subjekty se sídlem v členském státě.
- (7) Toto nařízení by rovněž mělo umožnit, aby oprávnění příjemci v Unii a autorizované subjekty se sídlem v členském státě mohli za nekomerčním účelem ve prospěch osob, které jsou nevidomé, mají zrakové postižení či jinou poruchu čtení, dovážet ze třetí země formátově přístupné rozmnoženiny, které byly zhotoveny v souladu s předpisy provádějícími Marrákešskou smlouvou, a mít k těmto rozmnoženinám přístup. Mělo by být umožněno, aby tyto formátově přístupné rozmnoženiny byly v oběhu na vnitřním trhu za stejných podmínek jako formátově přístupné rozmnoženiny zhotovené v Unii v souladu se směrnicí (EU) 2017/1564
- (8) Aby se zlepšila dostupnost formátově přístupných rozmnoženin a zabránilo nedovolenému šíření děl nebo jiných předmětů ochrany, měly by autorizované subjekty, které jsou zapojeny do rozšiřování, sdělování nebo zpřístupňování formátově přístupných rozmnoženin veřejnosti, dodržovat určité povinnosti. Je třeba podporovat opatření členských států, jejichž cílem je prosazovat cíle Marrákešské smlouvy a výměnu formátově přístupných rozmnoženin se třetími zeměmi, které jsou smluvními stranami uvedené smlouvy, a podporovat autorizované subjekty, aby si vyměňovaly a zpřístupňovaly informace. Tato opatření by mohla zahrnovat vytvoření pokynů nebo osvědčených postupů týkajících se zhotovování a šíření nebo zpřístupňování formátově přístupných rozmnoženin veřejnosti za konzultací se zástupci autorizovaných subjektů, oprávněných příjemců a nositelů práv.
- (9) Je zásadní, aby při veškerém zpracovávání osobních údajů, podle tohoto nařízení byla dodržována základní práva, včetně práva na respektování soukromého a rodinného života a práva na ochranu osobních údajů podle článků 7 a 8 Listiny (dále jen „Listina“) a rovněž je nezbytné, aby veškeré takovéto zpracovávání probíhalo v souladu se

⁽¹⁾ Posudek Soudního dvora 3/15 ze dne 14. února 2017, ECLI:EU:C:2017:114, bod 112.

⁽²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. L 167, 22.6.2001, s. 10).

⁽³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1564 ze dne 13. září 2017 o některých povolených způsobech užití děl a jiných předmětů chráněných autorským právem a právy s ním souvisejícími ve prospěch osob nevidomých, osob se zrakovým postižením nebo osob s jinými poruchami čtení a o změně směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (viz strana 6 v tomto čísle Úředního věstníku).

⁽⁴⁾ Posudek Soudního dvora 3/15 ze dne 14. února 2017, ECLI:EU:C:2017:114, bod 90.

směrnicemi Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ⁽¹⁾ a 2002/58/ES ⁽²⁾, které upravují zpracování osobních údajů, zejména zpracování prováděné autorizovanými subjekty v rámci tohoto nařízení, a to pod dohledem příslušných orgánů členských států, zejména nezávislých veřejných orgánů určených členskými státy.

- (10) Úmluva Organizace spojených národů o právech osob se zdravotním postižením (dále jen „Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením“), jíž je Unie smluvní stranou, zaručuje osobám se zdravotním postižením právo na přístup k informacím a ke vzdělání a právo účastnit se kulturního, hospodářského a sociálního života na rovnoprávném základě s ostatními. Uvedená úmluva vyžaduje, aby smluvní strany podnikly, v souladu s mezinárodním právem, veškeré odpovídající kroky s cílem zajistit, aby zákony na ochranu duševního vlastnictví nevytvářely nepřiměřené nebo diskriminační překážky bránící přístupu osob se zdravotním postižením ke kulturním materiálům.
- (11) Podle Listiny jsou v Unii zakázány veškeré formy diskriminace, včetně diskriminace na základě zdravotního postižení, a uznává se a respektuje právo osob se zdravotním postižením na opatření, jejichž cílem je zajistit jejich nezávislost, sociální a profesní začlenění a jejich účast na životě společnosti.
- (12) Jelikož cíle tohoto nařízení, jímž je provést jednotným způsobem závazky podle Marrákešské smlouvy, pokud jde o vývoz a dovoz formátově přístupných rozmnoženin některých děl a jiných předmětů ochrany pro nekomerční účely ve prospěch oprávněných příjemců mezi Uníí a třetími zeměmi, které jsou smluvními stranami Marrákešské smlouvy, a stanovit podmínky pro takový vývoz a dovoz, nemůže být dosaženo uspokojivě členskými státy, ale spíše jej z důvodu rozsahu a dopadů opatření může být lépe dosaženo na úrovni Unie, může Unie přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy o Evropské unii. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto nařízení rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.
- (13) Toto nařízení dodržuje základní práva a ctí zásady uznávané zejména v Listině a v Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením, a musí být v souladu s těmito právy a zásadami uplatňováno,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Předmět a oblast působnosti

Toto nařízení stanoví jednotná pravidla pro přeshraniční výměnu formátově přístupných rozmnoženin některých děl a jiných předmětů ochrany mezi Uníí a třetími zeměmi, které jsou smluvními stranami Marrákešské smlouvy, bez svolení nositele práv, z níž mají prospěch osoby nevidomé, osoby se zrakovým postižením nebo osoby s jinými poruchami čtení, a to v oblasti harmonizované směrnicí 2001/29/ES a směrnicí (EU) 2017/1564 Cílem stanovení uvedených pravidel je nenarušovat harmonizaci výlučných práv a výjimek na vnitřním trhu.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- 1) „dílem nebo jiným předmětem ochrany“ dílo v podobě knihy, odborného periodika, novin, časopisu nebo jiných druhů písemností, notového zápisu, včetně partitur, a související ilustrace na jakémkoli nosiči, včetně zvukového formátu, jako jsou například audioknihy, a digitálního formátu, které je chráněno autorským právem nebo právy s ním souvisejícími a které bylo vydáno či jinak zpřístupněno veřejnosti v souladu s právními předpisy;

⁽¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31). Tato směrnice bude ke dni 25. května 2018 zrušena a nahrazena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) (Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁽²⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických telekomunikací (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích) (Úř. věst. L 201, 31.7.2002, s. 37).

- 2) „oprávněným příjemcem“, bez ohledu na jakékoli jiné zdravotní postižení, osoba:
 - a) která je nevidomá;
 - b) která má zrakové postižení, jejíž zdravotní stav nelze zlepšit tak, aby její zrak znovu fungoval v podstatě stejně jako u osoby, která takové postižení nemá, a není tedy schopna číst tištěná díla v podstatě stejným způsobem jako osoba bez takového postižení;
 - c) která má poruchu vnímání či čtení, a není tedy schopna číst tištěná díla v podstatě stejným způsobem jako osoba bez takové poruchy; nebo
 - d) která není kvůli fyzickému postižení schopna držet knihu či s ní manipulovat nebo zaostřit zrak či pohybovat očima v míře, která je normálně přijatelná pro čtení;
- 3) „formátově přístupnou rozmnoženinou“ rozmnoženina díla nebo jiného předmětu ochrany, která byla zhotovena v alternativním provedení nebo formátu, jež umožňuje oprávněnému příjemci přístup k dílu nebo jinému předmětu ochrany, včetně přístupu stejně snadného a pohodlného, jaký má osoba bez jakéhokoli postižení nebo poruchy podle bodu 2;
- 4) „autorizovaným subjektem se sídlem v členském státě“ subjekt, který je schválen či uznán členským státem jako subjekt poskytující na neziskovém základě oprávněným příjemcům vzdělávání, instruktážní výuku, adaptivní četbu nebo přístup k informacím. Mezi tyto subjekty patří i veřejné instituce nebo neziskové organizace, které stejné služby poskytují oprávněným příjemcům jako jednu ze svých hlavních činností nebo institucionálních povinností nebo jako součást svého poslání ve veřejném zájmu.

Článek 3

Vývoz formátově přístupných rozmnoženin do třetích zemí

Autorizovaný subjekt se sídlem v členském státě může rozšiřovat, sdělovat nebo zpřístupňovat oprávněným příjemcům nebo autorizovanému subjektu se sídlem ve třetí zemi, jež je smluvní stranou Marrákešské smlouvy, formátově přístupné rozmnoženiny díla nebo jiného předmětu ochrany zhotovené v souladu s vnitrostátními právními předpisy přijatými podle směrnice (EU) 2017/1564

Článek 4

Dovoz formátově přístupných rozmnoženin ze třetích zemí

Oprávněný příjemce nebo autorizovaný subjekt se sídlem v členském státě může dovážet formátově přístupné rozmnoženiny díla nebo jiného předmětu ochrany, které rozšiřuje, sděluje nebo zpřístupňuje oprávněným příjemcům nebo autorizovaným subjektům autorizovaný subjekt ve třetí zemi, jež je smluvní stranou Marrákešské smlouvy, nebo tyto formátově přístupné rozmnoženiny získávat nebo si k nim zajišťovat přístup jiným způsobem a poté je využívat v souladu s vnitrostátními právními předpisy přijatými podle směrnice (EU) 2017/1564

Článek 5

Povinnosti autorizovaných subjektů

1. Autorizovaný subjekt se sídlem v členském státě, který provádí úkony uvedené v člancích 3 a 4, zavede a dodržuje své vlastní postupy k zajištění toho, aby:
 - a) rozšiřoval, sděloval a zpřístupňoval formátově přístupné rozmnoženiny pouze oprávněným příjemcům nebo jiným autorizovaným subjektům;
 - b) přijal příslušná opatření s cílem zabránit nedovolenému rozmnožování, rozšiřování a sdělování a zpřístupňování formátově přístupných rozmnoženin veřejnosti;
 - c) věnoval náležitou péči nakládání s díly nebo jinými předměty ochrany a s jejich formátově přístupnými rozmnoženinami a vedl o něm záznamy; a
 - d) na svých internetových stránkách nebo prostřednictvím jiných on-line či off-line kanálů případně zveřejňoval a aktualizoval informace o tom, jak dodržuje povinnosti uvedené v písmenech a) až c) tohoto odstavce.

Autorizovaný subjekt se sídlem v členském státě zavede a dodržuje postupy uvedené v prvním pododstavci za plného dodržování pravidel týkajících se zpracování osobních údajů oprávněných příjemců podle článku 6.

2. Autorizovaný subjekt se sídlem v členském státě, který provádí úkony uvedené v člancích 3 a 4, poskytne přístupným způsobem na vyžádání oprávněným příjemcům, jiným autorizovaným subjektům nebo nositelům práv tyto informace:

- a) seznam děl nebo jiných předmětů ochrany, jejichž formátově přístupné rozmnoženiny má k dispozici, a dostupné formáty; a
- b) názvy a kontaktní údaje autorizovaných subjektů, s nimiž spolupracuje při výměně formátově přístupných rozmnoženin podle článků 3 a 4.

Článek 6

Ochrana osobních údajů

Zpracování osobních údajů prováděné v rámci této směrnice se provádí v souladu se směrnicemi 95/46/ES a 2002/58/ES.

Článek 7

Přezkum

Do 11. října 2023 provede Komise hodnocení tohoto nařízení a předloží zprávu s hlavními závěry Evropskému parlamentu, Radě a Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru společně s případnými návrhy na změnu tohoto nařízení.

Členské státy poskytnou Komisi informace nezbytné pro přípravu hodnotící zprávy.

Článek 8

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Použije se ode dne 12. října 2018.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Ve Štrasburku dne 13. září 2017.

Za Evropský parlament
předseda
A. TAJANI

Za Radu
předseda
M. MAASIKAS